

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 20 juni 2022

Onderwerp: zienswijze ontwerpbegroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Geul en Maas

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Het college van Burgemeester en Wethouders neemt, samen met de colleges van Maastricht en Meerssen, deel aan de gemeenschappelijke regeling (GR) Geul en Maas. Deze regeling voorzag tot en met 2020 in beheer en exploitatie van vier regionale milieuparken. Per 1 januari 2021 is het takenpakket van de GR Geul en Maas uitgebreid met onder andere de logistieke inzamelactiviteiten van de drie gemeenten.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen staat dat het bestuur van het gemeenschappelijke orgaan de ontwerpbegroting van het komende jaar toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raad kan zijn zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen bij het bestuur van de GR.

Daarnaast zendt het GR-bestuur de jaarrekening van het voorgaande jaar aan de raden van de deelnemende gemeenten.

De raad wordt voorgesteld:

- Een positieve zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas. Het bestuur van de GR Geul en Maas wordt verzocht om verdere kostenstijgingen te voorkomen en verdere besparingsmogelijkheden te bekijken;
- Voor het indienen van de zienswijze bijgevoegde conceptbrief te gebruiken;
- De jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas voor kennisgeving aan te nemen.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Het college neemt, samen met de colleges van Maastricht en Meerssen, deel aan de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas. Tot en met 2020 regelde de GR het beheer en de exploitatie van vier regionale milieuparken. Per 1 januari 2021 is het takenpakket van de GR Geul en Maas verbreed met meer afvaltaken: zo zijn logistieke inzamelactiviteiten, tactisch-operationeel afvalbeleid en projecten op het gebied van afval en circulaire economie aan de dienstverlening toegevoegd. Stadsbeheer Maastricht is aangewezen als de uitvoeringsorganisatie van de GR Geul en Maas.

Bij het aangaan van deze samenwerking zijn afspraken gemaakt over de wijze van financiering van te maken kosten. Hiervoor zijn verdeelsleutels en inwonersbijdragen voor afgesproken. Een en ander vindt zijn weerslag in de jaarlijkse begroting voor het komende jaar en de jaarrekening voor het afgelopen jaar (bijlagen 1 & 2).

Wethouder Meijers is als lid van het bestuur van de GR Geul en Maas betrokken bij het opstellen en vaststellen van de ontwerpbegroting 2023 en de jaarrekening 2021.

In de bestuursvergadering van 28 maart en 1 april jl. heeft het GR-bestuur besloten:

- in te stemmen de *ontwerpbegroting 2023 GR Geul en Maas* (onder voorbehoud van eventueel in te brengen zienswijzen van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten);
- de jaarrekening 2021 als zodanig vast te stellen.

De raad wordt nu in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de jaarrekening 2021 en kan haar zienswijzen kenbaar maken ten aanzien van de ontwerpbegroting 2023.

2.1 De jaarrekening 2021 (Bijlage 1)

De jaarrekening 2021 vertoont ten opzichte van de begroting 2021 een tekort van € 342.000. Dit tekort is als volgt opgebouwd:

Hogere baten (+€ 228.000)

De *bijdrage van de gemeenten* zijn conform begroting gerealiseerd, alleen de restzakken zijn naar werkelijke omzet afgerekend en in rekening gebracht, wat een voordeel oplevert van +€ 23.000. De *bijdrage van de bezoekers* op de milieuparken heeft een voordeel opgeleverd van +€ 28.000. Dit voordeel zit met name bij de matrassen, het fijn huishoudelijk afval en puin. De opbrengst gerealiseerd uit de *verwerking van afvalstromen* is fors hoger dan het begrote bedrag (+€ 177.000). Dit komt doordat door corona meer tonnages afval zijn ingezameld die bij verwerking geld opleveren. Dit geldt met name voor oud papier/karton en PMD. Daarnaast zijn door de huidige markt de prijzen van oud papier/karton en metaal gestegen. De prijzen voor textiel staan juist onder druk en zijn gedaald.

Meer lasten (-€ 570.000)

De *apparatuurkosten* vallen ongeveer 1% hoger uit dan begroot (-€ 17.000). Dit nadeel wordt met name veroorzaakt door hogere doorbelasting secretariaatskosten, dat verband heeft met de uitgebreide GR en de daaruit voortkomende werkzaamheden.

De *verwerkingskosten* vallen fors hoger uit dan begroot (-€ 442.000). Door de coronadrukke is er fors meer afval gebracht dan begroot. Dit gevolg was nog niet voorzien bij het opstellen van de begroting 2021, vastgesteld in maart 2020; het begin van de coronacrisis. Qua tonnage is van alle fracties (behalve van groenafval, grond en puin) meer afgevoerd dan begroot. Van de grotere en duurdere fracties is met name fors meer B-hout, grof huishoudelijk afval, restafval, dakleer en matrassen gebracht. Financieel zitten de grootste overschrijdingen bij het grof huishoudelijk afval, B-hout, klein chemisch afval, harde kunststoffen en het fijn huishoudelijk afval. Hierbij speelt mee dat voor grof huishoudelijk afval, A&B-hout en klein chemisch afval te weinig kostendekkende tarieven gehanteerd worden. Daarnaast zijn er verwerkingskosten voor tapijtafval gemaakt, dit is een fractie die pas sinds eind 2019 apart wordt ingezameld en nog niet meegenomen was in de begroting van 2021.

De *overige bedrijfskosten* vallen hoger uit dan begroot (-€ 134.000). Dit komt door huur/contractprijzen voor de containers die nodig zijn op de milieuparken en het bijbehorend onderhoud en indirecte lasten. Daarnaast vallen advies-, accountants-, onderhouds-, facilitaire kosten en afvalpassen binnen de overige bedrijfskosten.

Hiertegenover staan lagere *transport- en ledigingskosten* (+€ 23.000). In 2021 is een start gemaakt met het uitbreiden van het vervoeren van afvalfracties naar verwerkers door Stadsbeheer Maastricht in plaats van deze te laten transporteren door verwerkers.

Samenvattend is in 2021 afgerond € 570.000 meer uitgegeven dan begroot, zijn er € 228.000 meeropbrengsten gegenereerd wat uitkomt op een negatief resultaat van € 342.000.

Het tekort komt ten laste komen aan de deelnemende gemeenten, naar rato van het aantal inwoners. Voor Valkenburg aan de Geul betekent dit tekort een extra bijdrage van € 35.677,05. In december 2021 zijn het college en de raad (brief 317 van de raadsvergadering op 13 december) reeds geïnformeerd over te verwachten hogere kosten van de GR Geul en Maas. In de gemeentelijke jaarrekening 2021 is met dit tekort rekening gehouden.

2.2 De ontwerpbegroting 2023 (Bijlage 2)

De ontwerpbegroting 2023 van de GR Geul en Maas gaat uit van € 12.292.971 aan lasten (exclusief € 1.301.137 aan overhead) en € 13.594.108 aan baten. De begroting is opgebouwd aan de hand van drie programma's: de milieuparken, overige basistaken zoals het huis-aan-huis ophalen van afval en plustaken voor de drie deelnemende gemeenten.

De bijdrage van de gemeente Valkenburg aan de Geul aan de GR Geul en Maas is als volgt opgebouwd:

Onderdeel	Bijdrage VadG o.b.v. begroting 2022 GR G&M	Bijdrage VadG o.b.v. begroting 2023 GR G&M
Inwonerbijdrage milieuparken (2.3.2)	€ 289.080	€ 328.410
Bijdrage betaalde restzakken milieuparken (2.3.2)	€ 17.000	€ 20.000
Bijdrage overige basistaken (2.3.3)	€ 685.170	€ 882.984
Bijdrage plustaken (2.3.4)	n.v.t.	€ 8.475
Ingroeikorting (2.3.5)	-€ 46.069	€ 0
Totaal	€ 945.181	€ 1.239.869

2.3 Toelichtingen op de ontwerpbegroting 2023

2.3.1 *Uitgangspunten algemeen*

- In de begroting is rekening gehouden met een loonindex van 3,5%.
- Gezien de enorme stijging van benzineprijzen in 2022, is gekozen om een apart indexcijfer voor brandstoffen te hanteren van 26,9%.
- Bij de overige posten wordt gebruik gemaakt van een Dienstenprijsindex (DPI) van 3,8%.

2.3.2. *Uitgangspunten milieuparken*

- De poorttarieven voor de milieuparken zijn vooraf afgestemd met het bestuur van de GR Geul en Maas. Vervolgens zijn deze tarieven afgestemd met Rd4 om de poorttarieven in de regio zoveel mogelijk te harmoniseren (bijlage 4).
- De bijdrage van de gemeente voor de restzakken stijgt van € 1,63 naar € 1,70 per zak en is gelijk aan het poorttarief van de 50-liter zak.
- Bij het opstellen van de poorttarieven wordt het uitgangspunt 'de vervuiler betaalt' gehanteerd. Dit betekent dat stromen die gerecycled worden, gratis aangeboden kunnen worden. Voor de stromen puin, grond, grofvuil, AB-hout, C-hout, dakleer, huishoudelijk restafval en matrassen wordt een vergoeding gevraagd aan de burgers.
- De inwonerbijdrage stijgt van € 17,66 naar € 20,07. Dit bedrag komt tot stand door van alle kosten (apparaats-, verwerkings-, transport- en overige bedrijfskosten, kapitaallasten en huren) de baten (opbrengst poorttarieven, opbrengst verwerking afvalstromen, bijdrage gemeente restzakken) af te trekken. Het bedrag dat overblijft is 'de sluitpost', waarmee dit begrotingsonderdeel dekkend wordt gemaakt. Het bedrag wordt gedeeld door het inwoneraantal van de drie gemeenten.

- Per saldo stijgt de bijdrage van gemeente Valkenburg aan de Geul aan de milieuparken van € 306.080 naar € 348.410. De stijging kan worden verklaard door hogere verwerkingskosten (marktomstandigheden in de afvalwereld resulteren in sterke fluctuaties van kosten en opbrengsten), transportkosten en de hoeveelheid aangeboden afval.

2.3.3 Overige basistaken

De overige basistaken van de GR Geul en Maas bestaan uit inzameling aan huis (gft, PMD, restafval en grof huishoudelijk afval), het onderhouden en legen van de brengvoorzieningen en het verwerken van afval uit de brengvoorzieningen (glas en textiel), aanvullende logistieke diensten zoals distributie van de afvalzakken en inzameling van medicijnafval bij apothekers, beheer en onderhoud van de containers en tot slotte bedrijfsvoering, advisering en contractmanagement. Zoals uit bovenstaande tabel blijkt stijgen de kosten voor deze taken met € 197.814, waarmee de bijdrage voor gemeente Valkenburg aan de Geul uitkomt op € 882.984. De kostenstijging is door enkele factoren te verklaren:

- De transportkosten stijgen (€ 72.000). Dit komt met name door de uitbreiding van de voertuigroutes bij het inzamelen van gft en glas. In de praktijk bleken meer voertuigen (en personeel) noodzakelijk om routes ingezameld te krijgen dan in de begroting van 2022 is geïnterpreteerd. Daarnaast zijn de brandstofkosten verhoogd.
- De personeelskosten stijgen (€ 108.000). Zoals hierboven beschreven is er meer personeel noodzakelijk om in tijd en tonnages de huis-aan-huisinzameling van gft en PMD ingezameld te krijgen. Daarnaast zijn de uitzendchauffeurs in vaste dienst aangenomen en hebben de beladers een loonsprong gemaakt door aanpassingen in de cao.
- Overige verschillen (€ 17.814) De overige verschillen zijn kleine posten bij elkaar opgeteld zoals stijging van de kosten voor het uitleveren van containers, verwerkingskosten van grof huisvuil en distributie van de restafvalzakken.

2.3.4 Plustaken

Sinds de verbrede GR Geul en Maas wordt geprobeerd om zoveel mogelijk afval-gerelateerde zaken onder te brengen bij de GR Geul en Maas (in plaats van dit door de individuele gemeentes zelf te laten uitvoeren) om zo uniformiteit te waarborgen. Plustaken zijn aanvullende taken op verzoek van één of meerdere gemeenten. Voor 2023 zijn twee plustaken opgenomen: circulariteit bij huisraad en kringloopgoederen en het uitvoeren van sorteeranalyses. Voor Valkenburg aan de Geul betekent dat een bijdrage van € 8.475.

2.3.5 Ingroeikorting

In de voorbereidingsfase van de GR Geul en Maas zijn afspraken gemaakt over de verrekening van de kosten. Eén van de afspraken is de hantering van een ingroeimodel, waarbij een korting wordt verstrekt aan de gemeente Valkenburg aan de Geul. Het jaar 2022 is het laatste jaar dat de ingroeikorting is verstrekt.

3. Relatie met bestaand beleid

Overeenkomstig artikel 34 van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de begroting van de GR Geul en Maas aangeboden aan de raad voor het inbrengen van zienswijzen en wordt de jaarrekening ter kennisname toegezonden.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

De voorliggende begroting is een voortzetting van het huidige beleid. De doelstellingen van de GR zijn:

- Stimulering scheidingsgedrag met als resultaat minder kosten voor de burgers en meer hergebruik van grondstoffen. Dit wordt gedaan door voorzieningen in stand te houden ten

behoefte van het gescheiden inzamelen van afval. Herbruikbare fracties kunnen gratis worden aangeboden om scheidingsgedrag te stimuleren.

- Voor de afvalstromen die bestaan uit niet meer herbruikbaar materiaal, en dus verbrand of gestort worden, wordt een poorttarief gebruikt. Hierbij wordt het diftar-beleid toegepast: 'de vervuiler betaalt'.
- Optimale balans tussen dienstverlening, milieurendement en laagst mogelijke verantwoorde kosten.
- Harmonisatie van de tarieven en acceptatievoorwaarden bij de milieuparken van de GR Geul en Maas en Rd4.
- Bevorderen van circulariteit en producthergebruik.

5. Samenwerking

De GR Geul en Maas is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul.

6. Aanbestedingen

Niet van toepassing. Voor zover er aanbestedingen nodig zijn, gebeurt dat volgens de richtlijnen van de gemeente Maastricht die gelijk zijn aan die van Valkenburg aan de Geul.

7. Duurzaamheid

De GR Geul en Maas staat voor zo veel mogelijk en zo hoogwaardig mogelijk hergebruik/recycling van grondstoffen, tegen reële kosten. Op deze manier wordt uitvoering gegeven aan het wettelijke afvalbeleid VANG (Van Afval naar Grondstof) en een bijdrage geleverd aan de doelstellingen voor een circulaire economie in 2050.

8. Financiën

Jaarrekening

De jaarrekening 2021 betekent voor Valkenburg aan de Geul een extra bijdrage van € 35.677,05. Met deze meerkosten is in de gemeentelijke jaarrekening 2021 rekening gehouden. Het college en de raad zijn op 19 oktober 2021 en de raadsvergadering van 13 december 2021 (agendapunt a.5a brief 317) reeds geïnformeerd over te verwachten hogere kosten t.a.v. de GR Geul en Maas.

Ontwerpbegroting 2023

De bijdrage van gemeente Valkenburg aan de Geul aan de GR Geul en Maas bedraagt € 1.239.869. Bij het opstellen van de gemeentelijke begroting is rekening gehouden met een bijdrage van € 1.016.034. Dit betekent een aanvullende bijdrage van € 223.835. Voor de dekking van deze aanvullende bijdrage doen we een concreet voorstel bij de behandeling van de gemeentebegroting 2023.

9. Communicatie

De ontwerpbegroting 2023 van de GR Geul en Maas ligt ter inzage gedurende de periode van 28 april tot en met 9 juni 2022.

10. Afwegingen en Advies

Gezien de kostenstijgingen in de ontwerpbegroting 2023 adviseren wij u:

- Een positieve zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas. Het bestuur van de GR Geul en Maas wordt verzocht om verdere kostenstijgingen te voorkomen en verdere besparingsmogelijkheden te bekijken;

- Voor het indienen van de zienswijze bijgevoegde conceptbrief te gebruiken;
- De jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas voor kennisgeving aan te nemen.

11. Bijlagen

1. Jaarrekening GR Geul en Maas 2021
2. Begroting GR Geul en Maas 2023
3. Conceptbrief zienswijze
4. Voorgestelde poorttarieven per 2023

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 26 april 2022;

Gehoord de raadscommissie Fysiek Domein de dato 31 mei 2022.

B e s l u i t :

- Een positieve zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas. Het bestuur van de GR Geul en Maas wordt verzocht om verdere kostenstijgingen te voorkomen en verdere besparingsmogelijkheden te bekijken.
- Voor het indienen van de zienswijze bijgevoegde conceptbrief te gebruiken.
- De jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 20 juni 2022.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter